

DÉLSOMOGY

Megjelenik Szigetvárott hetenkint egyszer: Vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre . 8 korona. — Félévre . 4 korona.
Negyedévre . 2 korona 50 fill.
— Egyes példány ára 20 fillér. —

Bárvárh Gyula
felelős szerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Igmándy-utca 60. szám.

Kéziratot vissza nem adunk.
Nyilt-tér garmond sora 40 fill.

A hitelezők szezonja.

Uj év beáltával a hitelezők szezonja következik. Nem kér belőle se a hitelező, se az adós, de szükség szerint bekövetkezik minden uj évben úgy a hitelezők mint az adósok szezonja.

A hitelező boszankodik először is azért mert hiteleznie kell. Vannak vevők, a kik egész éven át hozomra rendelnek. Nem szereti őket a hitelező, mert a kereskedő csak akkor csinál jó üzleteket, ha pénzt forgathatja, kamatoztatja. De hiteleznie kell, mert készpénzen vásárolt vevőitől nagyon keveset kap, ilyenek kevesen vannak s ha vannak is akkor is nem tud konkurálni. Éppenséggel nincsenek készpénzfizetői, a mikor tehát hitelezni kell, mert különben becsukhatná egészen a boltot.

Szükségképpen aztán beáll a hitelezők szezonja. Az adós rettenetes lelki harcon megy keresztül ilyenkor. Mert vagy fizet, de ilyen esetben a legtöbbször új adóságot csinál, vagy nem fizet. Ilyenkor aztán perelnek, a mi újból nagy kiadás. Sehol ilyen kicsiny

országban nincs annyi sommás-per mint Magyarországon és alig van kulturállam, a hol oly költséges volna a jogvédelem, mint nálunk, a hol az árverési hirdetések egész raja van ki fügészve a bírósági hivatalok ajtajain.

E bajt a fentebbiekkel konstatáltuk. Most csak annak a kifejezése tartozik a lapra, hogy találjunk modus vivendit, valamely speciális gyógyszert a hitelező és adós bajainak orvoslására.

Megvalljuk, hogy nekünk magunknak nincs valami megváltó ideánk, mert az adott körülmények között az volna az ideális állapot, ha valaki finanszírozná a hitelezők költségeit, kiadásait, ha tudnók előteremteni azt a sok pénzt, mely eltűntetné az emberek arczáról a sok felhőt.

No de hol van az a kincsesbánya a mely a teremtő e nagy molochjának kívánságait kitudná elégíteni? Mesébe se illik ilyen idea, mert hazug volna minden betűje.

A gondolkodás ereje azonban a pénznél is erősebb. Nagy baj az, hogy az emberek keresetükön felül

költekeznek, de talán az is baj, hogy vannak talán olyan kereskedők bőséges számban is akik könnyelműen hiteleznek, ugrasztják a vevőket, rábeszélnek a közönséget, csak hogy üzletet köthessenek. Főleg piszkos konkurenciával dolgozó kereskedők házalják be az emberek házáat, hogy csak vegyennek, nem törődve hitelképességgel vagy szavahihetőséggel, ők csak árulnak. Ezzel tönkie teszik a tisztességes kereskedők hírnevét, de egyben a fizetni szerető, fizetni tudó közönség hitelképességét is.

Az orvoslás tehát ezen a téren keresendő. Ez a gyógyszer biztosan ható, mindenki előtt világos. Az hogy a kereskedő megvárhatta adott portékájáért a pénzt, az jog, az hogy az adós fizessen kötelesség; de viszont, hogy a vevő közönség meglegyen kimélve a könnyelmű hitelezéstől, szintén jog — az pedig, hogy a kereskedő tisztelje a vevő közönség pénztárcáját és jövedelmi forrását, szintén kötelesség. Természetesen nem azt mondjuk azzal, hogy a jó kereskedő jó áruit ne ajánlhassa tisztességes fizetségért, olcsó pénzért. A külföldi kereskedelem is csak úgy lett híressé odahaza is

A szárnyaskerék árnyékából.

Írta: Kemény József.

Vera kendőt borított a vállára és a varrásával lámpagyújtáskor átment a szomszédba, Takácsékhoz, akik a pályaudvar közelében, sokbakájú bérkaszárnyában laktak. Fejlésben elmaradt, vézna gyermek volt a sorompóór fiatal leánya. A nélkülözés, a korai gondok nyomait viselte. Apja a falatot vonta el szájától — mint mondani szokás — hogy Verát taníttassa. El is végezte a leányok kereskedelmi tanfolyamát; többnyire azonban nem volt állása. Szegénynek szegény a szerencséje. Hát otthon segített anyjának a háztartás körül; ráfért a sok gyermekkel megáldott, korán előregedő asszonyra a segítség. Egyetlen szórakozása volt a le-

ánynak ha ilyenkor munkájával átmehetett Takácsnéhoz, aki szívesen átengedte neki a varrógépét és jól tartotta szóval.

Nem valami mulatságos dolgokról beszélgettek, hisz a szegény embert ritkán éri öröm, a baj meg árnyékként lépked a nyomában. Vera beteg apját panaszkolta: meddig bírja még a huszonnéggyórás szolgálatot künn a sorompó mellett, szélben, fagyban? A kocsi rendezőné meg az urán sopánkodott, aki évek óta szaladgál a vágányok közt forró nyáron, zivatarban, hófürgetegben egyaránt. Emlegeti is szegényfeje eleget, mikor úgy reggelenként fáradtan esik ágyának, hogy öregséget kezd érezni a csontjaiban. Másnap aztán megint csak neki indul a szolgálatnak. Csak ezen a zimankós télen volnánk már túl! A vonatok rendetlenül közlekednek, a vágányok megtelnek nem továbbbitható ko-

csikkal. Napról-napra bajosabb a rendezés. — A főnök úr lármáz a hivatalnok urral, a hivatalnok ur lehordja a kocsimestert, a kocsimester ur leszidja a kocsiolókat. Hát ne átkozza meg a szegény azt a percet, amikor a sineket meglátta?

— Aztán tudja Vera lelkem — sóhajtozott tovább Takácsné — Gáspár sora sem indul jobban.

A leány fölpillantott varrásáról. Szintelen arcán árnyék suhant át.

— Ma kapta vissza a tizedik kérvényét. Másfél esztendeje dolgozik ingyen. Pedig, hogy biztatta az igazgató ur, mikor az érettségi után a nagyprépost öngyúsága kártyájával alkalmazást kért. Hogy azt mondja: „Csak maradjon itt öcsém. Biztos a jövője. Majd meghirdetem a pályázatot, kirvezem díjtalan gyakornokká. Néhány hónap se telik

Olcsó árak!

NŐI ÉS FÉRFI DIVATÁRUHÁZ
Előre haladott idény miatt az összes téli áruk
mélyen leszállított árban árusíttatnak el.
HEISLER FERENCZ és TÁRSA divatáruháza a Békához SZIGETVÁROTT.

Portos kiszolgálás!

nálunk is, mert széleskörben hirdették az áruk jóságát.

Mi csak azt célozzuk, hogy a könnyelmű hitelezések és a könnyelmű vásárlásnak ez a kellemetlen szezonja mind elmaradhat, ha vásárló és árusító egymás érdekeit tiszteletben tartja.

Fontos kereskedelmi érdek ez mindenképen, mert a könnyelmű hitelezés termeli a csődöket, a könnyelmű adósság csinálás kevesbiti a nemzeti vagyont és dulja fel a családok békéjét. És habár gyógyíthatatlannak látszik is ez a baj, a társadalmi felfogás összetartó elhatározása ezen a téren is jelentős eredményeket érhet el, és nem fog kinálkozni a kelemetlen téma a sok rossz élc faragására és a mi fő a „Budapesti Közlöny“ legszomorúbb rovata az „árverési hirdetések“ nem fognak nevelni árverési hiénákat, a kik eleddig is annyi ember feje alól huzzták ki a párnát.

Szigetvár nevezetességei.

Az ártézi kut.

Az ártézi kutra egy barátom tett figyelmessé, a ki látogatóban járt nálam. A Zrinyi-emlék megtekintése után a vasutra indultunk, miközben barátom szeme oda tévedt a Zrinyi-tér azon sarkába, hol az ártézi kut áll s a csodálkozás följére nem ismerhető hangján kiáltott föl:

— **Hogyan, hát nálatok petróleum források is vannak?**

— Én hasonló csodálkozással kérdeztem: — **Miért?**

Kérdésemre barátom megmagyarázta, hogy a petróleum kutak fölé szoktak oly tornyot építeni, minő az ártézi kut fölött áll, azért tette az előbbi kérdést. Utóbb magam is láttam a képes újságokban ilyen petróleum kutakat.

bele, ha levizsgázott, megkapja valahol a díjas állást.”

A város végén felsüvöltött a gyári kürt.

— Jaj, hat óra már! Szegény fiam mindjárt itt lesz s még hideg a vacsorája. Maradt délben egy kis főzelék.

Azzal sietett is ki Takácsné a konyhába. Vera egyedül maradt. Vékony ujjai, melyekre a nehéz házi munka szürke barázdákat mélyített, szaporán forgatták a tűt. Amikor alkalmazásban volt, meg tudott egy-két koronát takarítani. Egy kis vászonra „kelenyére“ valót. Most is Gáspárra gondolt, akivel együtt jártak be annak idején vonaton az iskolába, mikor még kűm laktak a rendezőben. Együtt ebédeltek délben száraz kenyéret, ha az iskolaszolga jókedvében volt, egy tanteremben, máskor meg a sétatér egy árnyékos padján. Most már föl nőttek: a városban laknak. Ujra közös a sorsuk, küzdelem a halvézzettel, melynek mindig megvan egy szalmaszála, egy göröngye, mit utjokba tehet. Verának nincs alkalmazása, Gáspárt az állam dolgoztatja — ingyen.

A szomszéd kutyája szűköl az udvaron. A következő percben benyit a fiatal ember. — Jó estét Verus! — köhésceli.

Ettől az időtől fogva állandóan figyelem az ártézi kutat s megállapítottam, hogy annak nagy szerepe van városunk életében, jövő fejlődésére pedig beláthatatlan hatással lesz, szóval elsőrendű nevezetességünk.

Az a furó, mely vizét fakasztotta, nemcsak e vértől ázott földbe mélyedt, hanem egy más vastag, erős kőrgen is áthatott, mert ime a kút kibuggyanó vizével a városfejlesztő tervek és eszmék egész folyama, árja indult meg. Városunk jobbjai fölük nem várt bőséggel ontják a városboldogító terveket. Egy részük vízvezetekre gondol, a másik rész esatornázásról álmodik, vannak, akik utca öntözésre akarják a vizet használni, mások meg egy közfürdő fölállítását tartják elodázhatatlannak.

Egyeseket az a gondolat ragadott meg, hogy az ártézi kut a hitélet és vallásosság föllendülését hozza meg, mert úgy vélik, hogy a vizért járók meg nem alhatják hogy a templom mellett járván, oda be ne térjenek.

A tüzoltóság a vízszerezés problémáját látta megoldva benne s csak a politikai válság az oka, hogy az ártézi kut esőveire alkalmazható tömlőket eddig be nem szerezte.

Nem hallgathatok arról a tervről sem, melyet e lap kéziratárában őrzött egy levél így fejteget:

„E város külső képén nincs egyetlen művészi vonás, pedig e nélkül nincs szép város. S mivel a városfejlesztésben az a szempont, hogy a város szép is legyen, el nem hanyagolható, gondoskodnunk kell műalkotásokról. Ilyen lehetne pl. egy közkut. Az ártézi kutkan egyszer ugyanis végleges formát kell adni: legyen tehát ez a díszes közkut.

A víz a város vére, tőle függ a város egészsége sőt élete. A víz a tudomány, művészet, hit, kultúra, emberiség alapja. Aki egy nap alatt kiszáritaná Európát, megölné 6000 év minden gondolatát. Ahonnan eltűnik a víz, ott Szahara marad: a rejtélyes nagy semmi. Maga ez az igazság akkora, hogy

— Jó estét, Gáspár. Mibaj?

— Förtelmes kód ereszkedik alá. Szegény apám, megint nehéz éjszakája lesz. — Hallotta Verus: már ismét „megjöttem“. Végzést kaptam. „A kért állás másnak adományoztatott.“ Oda van a tizedik koronás bélyeg.

— Fizetést nem kap, de bélyeget követelnek tőle. Igazság ez Gáspár?

— Hja a törvény-törvény.

— Emberek csinálták.

— Meg emberek szenvedik! De megkeresem estenkint a bélyegre valót. Akadt protektorom a Reggeli Lapnál. Dr. Málnás beszerzett korrektornak . . . Anyám, talán már elég meleg a vacsora?

— Hozom, fiam.

— Igyekezniem kell. Szombaton sok a javítani valóm. Vasárnapra bő olvasmányt vár a közönség. Éjfél utánig megkeresek talán másfél koronát. Be jó édes ez a répa! . . . Elsején aztán lesznek új pályázatok: megköckázthatok ismét egy bélyeget. Még rám talál mosolyogni a szerencse. Azaz — reánk, ugy-e Verus?

Kívül megrögzötték a konyhaajtót. Bakos, a kocsielőző jött.

megérdemel némi márványt és szobrot.

A városkép tehát, melyből hiányzik a legfontosabb elem megjelölése, hiányos és művésziellen. Formájuk tehát művészi alkotássá ártézi kutunkat“.

Az ártézi kutkan ez a nagy kultusza természetesen hatással volt a nagy közönségre is s ma már nálunk minden művelt ember ártézi vízzel él.

Állítják, hogy ezzel jobb mosni, mint esővízzel, a virágot ezzel öntözik, gyomorbajosoknak ajánlják s úgy tartják, hogy nincs olyan rossz fajta vagy vénhedt borsó, lenese, hus, mely az ártézi vízben puhára ne főne.

Gazdasági, kulturális, egészségügyi haszna és jelentősége ártézi kutunknak tehát kétségtelen az előadottakból, de hogy mindezt még jobban kidomborítsam, két körülményt szükségesnek tartok külön fölemlíteni.

Egyik a bádogos ipar föllendülése. Az a sok új és új fajta kanna, amivel a vizet hordják, ennek biztos jele. Másik pedig az a nyilvános és ingyenes tanfolyam, mely reggeltől estig tart az ártézi kutkanál.

Látogatják: serény eselédányok, buzgó háziszolgák s iparuk alaposabb elsajátítása végett a mesterinasok. Helyettesít e tanfolyam: szabad-liceumot, népakadémiát, napközi otthont, népkönyvtárt, munkás kasszinót. Állandó rajt, az eszmecsere, alkalmat nyújt a társulásra, elősegíti a művelődést. Ime az ártézi kut jelentősége a népnevelés és népgondozás szolgálatában!

Azt hiszem, hogy ezek után joggal ismételtetem, hogy az ártézi kut nevezetessége városunknak.

H I R E K.

— **Kitüntetés.** Dorner Zoltán a kaposvári kir. törvényszék érdemeiben gazdag elnökönek ő felsége a király a kir. kuriai bírói ezimet és jelleget adományozta. A kitüntetés, vármegyénknek különösen jogász köreiben, általános örömet szerzett, mert Dorner Zoltán elnök a királyi kegy ezen megnyilatkozására közismert érdemeiket szerzett.

— Adj' Isten, szomszédasszony!

— Fogadj' Isten, szomszéd. Mit hozott?

— Gáspár ifjur . . .

— Mi az, Bakos bácsi? Kerüljön beljebb.

— Köszönöm. Az ifjural akarnék szólni. Péter . . .

— Apám üzent valamit? — kérdi Gáspár, miközben megijed hangja rémült rezgésétől.

— Hogyha . . . kijöhetne . . . hozzá . . . egy . . . kicsit.

— Mi az szomszéd? Talán baja esett az uramnak?

— Dehogy, — felelt Bakos bizonytalanul — a 9-es már kiment nagynehezen, hát azt mondom neki, hogy hazanézek az anyjukomhoz. Reggel, mikor szolgálatba indultam, panaszkodott, nyögött, megnézem, — mondok — nincs-e már valami újság? . . . Hát akkor kért Péter, hogy legyen szives Gáspár ifjurat kiszólitani.

— Már mehetünk is. Legyen nyugodt édesanyám — szolt a fiatalember riadt tekintetét elfordítva — mindjárt itt leszek. Addig visszateheti a tányért a tüzhelyre. Viszontlátásra Verus!

— **Pénzügyi kinevezés.** A király *Vécsey* Róbert kaposvári pénzügyigazgatósági titkár a kaposvári pénzügyigazgatósághoz pénzügyigazgató-helyettesé nevezte ki.

— **Eljegyzés.** *Csorba* Lajos kaposvári kir. trvsz. aljegyző vasárnap tartotta eljegyzését *Duchon* Irénnel, *Duchon* Ödön ügyvéd leányával, Szigetváron. Az eljegyzésről a jegyospár családja a következő értesítést bocsátotta ki: „*Duchon* Ödön és felesége *Hölscher* Matild örömmel jelentik, hogy leányukat, Irént, *szakácsi* *Csorba* Lajos eljegyezte. Szigetvár, 1906. január hó 14. — *szakácsi* *Csorba* Ede és felesége *mrazlini* *Krisanich* Gizella örömmel jelentik, hogy fiuk, Lajos *Duchon* Irént eljegyezte. Kaposvár, 1906. január hó 14.“

— **A Casinó közgyűlése** vasárnap délután volt. Ez alkalommal a távollévő dr. Berkes Mór elnök helyett, annak megbízásából *Fuchs* Zsigmond elnökölt. A közgyűlés nem minden vita nélkül, de azért elég simán folyt le. Az évi jelentést és a költségvetést a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vette. Ezután következett a választás. Elnök (közfelkiáltással) egyhangulag dr. *Berkes* Mór lett. Igazgató *Fuchs* Zsigmond, jegyző *Grünhuth* Rezső, pénztáros *Kohn* Jakab és könyvtáros *Bali* Sándor, ki nyomban le is mondott. A választmány a következőképp alakult: *Ehrenfeld* Vilmos, *Ferencz* Dávid, *Fischmann* Adolf, *Freisberger* Gyula, *Gyárfás* Leó, *Kardos* Gyula, *Laufer* Pál, *Oesterreicher* Adolf, dr. *Raksányi* Árpád, *Stern* Sándor, dr. *Vajda* Ignác, *Vargha* Sándor. Póttagok: *Bárvárth* Gyula, *Kainer* Bernát, *Singer* Ármán, *Kollin* Izidor, *Neumann* Lipót.

— **320 korona egy tölgyfáért.** Nagydobszárol írják nekünk, hogy az ottani erdőirtásban egy 400 éves, hatalmas nagy tölgyfát 320 koronáért adtak el. Bizony szép summa pénz egy fáért.

Amint kiérték az utcára, megragadta Bakos karját.

— Ne titkolja, baj érte az öreg: érzem, láttam az arcán.

— Siessünk ifjúrám.

— Jaj! — kiáltott Gáspár. A szívébe göres markolt. Egy pillanatra megállott, aztán futásnak eredt az állomás felé. A piros-lámpásos férfi elmaradt mögötte a ködben.

Gáspár a váltóállító toronyhoz rohant; a széles ablaksoron sápadtan tört át a világozottság. Embersorozat árnyéka alaktalan-kodott a halavány fényfoltban. Ugy bukkant közéjük az ifju. Hőrogyve fagyott ajkára a sikoltás:

— Apám!

Formátlan tömeg sötétlett a hordágyon. Csak sejteni lehetett, hogy ember. A marcona vasutasok könyezve néztek, mint borult a fiu apja összezuzott tetemére. A főnök és az orvos elmentek volt. Nem akadt már dolguk az ügy körül. A „csöndes“-kompánia várt rájuk. A hivatalnok intézkedett:

— Csicsag és Kovács, vigyék a kapuhoz, a hullakocsi mindjárt itt lesz. — Aztán indult a forgalmi irodába, hogy jelentését megírja.

A „torony“ falán megcsöndült a hangjelzés, a gyorsvonat a szomszéd állomáson van. Szabaddá kellett a vágányt tenni. Tíz pere az idő. A kocsimester magasra emelte lámpását és sipjába fújt. A tartalék mozdony megindult néhány kocsival a rak-

— **Vármegyénk református lelkészeihez.** Igaz magyar szívvvel kérjük vármegyénk református lelkészi karát, vegyék testvéri szeretetükbe a Nagypénteki reform. Társaságnak ügyét. A társaság éppen most szült hozzájuk kérő szóval, hogy a züllésnek induló gyermekek megmentésére nyujtsanak segédkezet. Lapunkban már jeleztük, hogy a társulat rendkívül kedvező és érdekes nyeresi esélyekkel sorsjátékot rendez. Ennek a sorsjátéknak sikere elsősorban attól föltételeztetik, hogy a ref. lelkészi kar minden szeretetét, neki a jó, a szép ügynek adja. Ám bár nem exlusiv felekezeti ügy az ember-szeretletnek ez a munkája: mégis az érte legegyszerűbben buzgó segélyhadat, református lelkészi karunktól várják. Hisszük, hogy nem hiába várják. Isten áldása legyen munkájukon, segítségükön.

— **Elakadt személyvonat.** A Szigetvár-kaposvári vonalon — kedden ismét az egyik mozdony felmondta a szolgálatot, úgy hogy az utasoknak 3 óra hosszát a nyílt pályán egy 16 mtr. mély bevágásban kellett vesztegelniök. Ennek következtében a Szigetvárról jövő vonat Almamelléken rekedt meg, mivel a pályán levő vonat miatt nem folytathatta útját. A vonat, melynek 8 óraker kellett volna Szigetvárról lennie, csak 11 óraker ért ide. Talán mégis helyén volna, a gyenge vasutesteken valamivel jobb gépeket alkalmazni.

— **Szigetvár anyakönyvi statisztikája 1905. évről.** Az anyakönyvi hivatal jelentése szerint a lefolyt évben városunkban a születések száma 151. volt. Ebből 75 fiu és 76 leány. Házasságot kötött 56 pár. Meghaltak 247-en.

— **A vár utcáról.** Az uradalmi tiszt-ség azon értesítését, hogy a vár utca jó karban tartása ügyében a képviselő testület által korábban hozott határozatot gróf *Andrássy* Sándor nagybirtokos elfogadta s így ezen utcát a község évi 100 korona hozzájárulásán kívül, sajátjából tartja fenn, a képviselő testület csütörtöki ülésén, tudomásul vette.

tár felé. A fékre, hágsóra kapaszkodó kocsi-tolók némán halgatták a kerekek csikorgását, melyekre ráfagyott szerencsétlen bajtársuk vére.

Gáspár kábultan állott a kocsimester mellett. Gondolat nem fért agyába. Nem is hallotta talán a vén altiszt szavait:

— Szegény Takács! Régi szorgalmas emberünk volt. Itt történt. A hidmérlegre kellett egy kocsit szénét állítani. A tartalék lassan haladt, Takács a láncot kiakasztotta s „előret“ sipolt. Amint aztán az ütközők alatt ki akart bújni a nekilódult kocsi közül, elcsuszott a fagyos talpfán. „Nem szabad“ — mondja az utasítás. De ez csak írott malaszt. Nem ragaszkodhatunk hozzá, mert akkor sohasem végzünk a munkával. Majd rá mondják, hogy gondatlanság.

Gáspár ott ül a nyomda üvegfülkéjében. Várja az oldalleveleket. A holnapi újságból kell a sajtóhibákat kiirtani. Maga sem tudja, hogy jutott oda, arra sem emlékezik, hogy a tördelő dünyögött valami késedelemről, különórásról. A szedőgyerek hozza a még nedves levelet. Gáspár szeme gépi-esen siklik el a sorokon. Szíve fájdalmasan sajog amint olvassa:

— Szerencsétlenség a pályaudvaron.

A maga gondatlanságának lett véres áldozata ma este *Takács* Péter kocsirendező...

Gáspár nem lát többet: könnyei ráhullanak a festékszagú kefelevonatra...

— **Visszavont felebbezés.** Köztudomásu dolog, hogy dr. *Szabó* István városi képviselő, a képviselőtestületnek azon határozatát, hogy a fogyasztási adók befizetésének, megfelebbezte. Tudósítónk azonban most a következőket közli velünk: A folyó hó 18-án délután tartott ülésen dr. *Szabó* a képviselőtestület túlnyomó többségének felkérése folytán a huszfogyasztási és italadó beszo-gáltatása ügyében hozott határozat elleni felebbezésétől, hazafias aggodalmainak kifejezése mellett ellátott s azt visszavonta. Azt az indítványt, hogy a felebbezés vonassék vissza, dr. *Kriszt* Béla esküdt tette, arra való tekintettel, hogy ezen adók be nem szolgáltatása esetén, úgy a község, mint egyesek megkárosíthatnának.

— **A póttartalékosok körzése.** A kaposvári 44-ik gyalogezredhez behívott póttartalékosok közül több mint negyven a behívó parancs dacára nem vonult be. A katonai parancsnokság most átirt a hatóságokhoz, hogy a be nem vonult póttartalékosokat állítsák elé. A községek egy része nem akar intézkedéseket tenni a törvénytelenül behívott póttartalékosok előállítására s így a csendőrk kötelessége lesz, hogy uton-utfélen összefogdossák a szegény embereket.

— **Meghívó.** A Szigetvári Jótékony Keresztény Nőegylet az Olvasó-egylet helyiségeiben 1906. február 1-én jótékonycélu, *Táncmulatsággal* Egybekötött estélyt rendez. Kezdeté fél 9 óraker. Belépés-díj személyenként 2 korona; családjegy (5 személyig) 8 korona. Felülfizetést — tekintettel a célra — köszönettel fogadnak s hirlapilag nyugtáznak. Előadás közben a terem zárva lesz.

Műsor: 1. *Tréfás egyveleg.* 3 szólamban éneklí a Női-dalokör. 2. *Napkelet fiaí.* Irta és felolvassa Kun Kálmán. 3. a) *„Ballade et Polonaise“* — Vieuxtempstól. Hege-dün előadja: *Szabó* István dr. Zongorán kíséri: *Filipovicsné* Bátorfy Emilia. b) *Sobri-dal.* Zongorán előadja: *Filipovicsné* Bátorfy Emilia. 4. *Utazás a földkörül.* Élőképesopor-tozat. Bemutatják: *Maurer* Amália, *Szijártó* Gizella, *Tóth* Ilonka, (japánok); *Cserta* Mariska, *Himmer* Ilonka, *Olosz* Mariska, (görögök); *Cseke* Irén, *Cserta* Irma, és *Cserta* Margit, (spanyol czigányok); *Bözenbach* Erzsike, *Szalay* Janka és *Unher* Margit (angolok); *Mauchart* Mariska, *Puchmann* Anna és *Szommer* Erzsike (magyarok); 5. *A rodostói arnyak.* Harkányitól. Költemény: Szavalja: *Zakál* Vilmosné. 6. *Hypnotizmus.* Dialóg. Előadják: *Kain* Mariska és *Engelleiter* Rezső. 7. *Mí-dön anyám*... Ének-duett. Éneklík: *Filipovicsné* Bátorfy Emilia és *Kunné* *Filipovics* Antónia. 8. *A kilencz múzsa.* Élőkép. Bemutatják: *Bözenbach* Erzsike, *Hegyessy* Janka, *Hercegh* Janka, *Himmer* Ilonka, *Maurer* Amália, *Oscsodál* Etta, *Oscsodál* Margit, *Szalay* Janka, *Tóth* Ilonka, *Unher* Margit.

— **Lopás a pusztán.** Mint lapunknak jelentik, f. hó 15-én este 6 óra tájban *Szántó* Vendel m.-ujfalusi 21 éves csavargó jelent meg Szt.-Mihályfa pusztán, hol *Boznár* István és *Ambrus* József uradalmi cselédektől éjjeliszállást kért, kik azonban elutasították. De a csavargó nem ment el, hanem éjjel is ott bujkált és kivárta míg elalszanak. Ekkor bement az istállóba és az ott alvó *Boznár* István mellényét egy ezüst óra és lánczczal, 17 kor., valamint *Ambrus* erszényét 3 K 40 f. pénzzel ellopta. A csendőrség nyomozza a megugrott csavargót.

— **Öngyilkosság a vágóhídon.** Valaha szebb és jobb idöket élt *Lengyeltyóti* János cipész és csizmadia. De miután a reá eső szép örökségét mind elpazarolta, teljesen elzüllött s f. hó 15-ére virradóra a vágóhídon az ajtósarokra magát lábszijjal felkötötte. Holtstét függve, hétfőn délután találták meg s kiszállították a hullaházba, onnét el is temették a boldogtalan embert.

— **Vesztet kutya a disznók közt.** Bőszénfa községben *Schidlauer* Aladár nagybér-lő több százra menő disznói közé beszabdult egy vesztet kutya és több disznót meg-mart. Nem sikerült megállapítani, hogy melyek a megmart disznók s így nem tudták azokat a többtől különválasztva megfigyelni. Így az egész disznócsordát fenyegeti a vesztettség rémes nyavalyája, amelyből előre nem látható veszedelmek származhatnak az emberekre nézve is.

— **Kórházból a fogházba.** Annak idején megirtuk, hogy még a nyár folyamán harmadszor lopott *Kárász* József cigány, de sikerült neki megszökni s azóta csavargott. Most nemrég betegen került vissza a hely-beli kórházba. A csendőrség pedig megtudta hogy a jó madár itt van és a napokban gyógyultan akarja elhagyni a kórházat, en-nél fogva távozása előtt letartóztatták és f. hó 18-án *Kosi* János börtönőr kísérte a ka-posvári kir. ügyészség fogházába a tolvaj cigányt.

— **Fejbeszurt éjjeli-őr.** Egy berugott suhancz, *Ivelics* Gyula vasárnap éjjel a hely-beli postahivatal előtt duhajkodott és kur-jongatott, miért is *Haragovics* rendőr és *Viczina* József éjjeli-őr rendre utasították és beakarták kísérni, de *Ivelics* ellenszegült és *Vicinát* késével fejbeszurta. Mindazonáltal sikerült a veszedelmes suhanczot letartóz-tatni és bekísérni a rendőrségre, honnét már a kir. ügyészség kosztjára került.

— **Fölmentett gyilkos.** Érdekfeszítő gyilkossági perben ítélkezett a kaposvári kir. törvényszék a héten. Még a nyár folyamán történt, mint mi is megirtuk lapunkban, hogy *Horváth* Mihály élelmedett de rabiatu pet-tendi polgár szerelemre gyulladt id. *Gere* Jánosné iránt, kit rá akart birni, hogy fo-gadja el szemérmetlen ajánlatát. Miután a tisztességes nő többször visszautasította a vén kéjenczet, ezért ez egy alkalommal rá is lőtt. Így történt, hogy a mult év aug. 19-én ismét megtámadta *Gerénét* és fojtogatni kezdte. Azonban az anya sikoltására oda rohant fia ifj. *Gere* János és a nála lévő fejszével anyja gaz csábitóját úgy vágta fej-be, hogy az szörnyet halt. A bíróság a vád és védelem és a tanuk meghallgatása után a vádlottat fölmentette. Az ügyész azonban főlebbezett az ítélet ellen.

— **Az elvert szerető.** *Romolhatlan* József Ranyás-pusztai legény Barcon találko-zott elhagyott babájával *Nagy* Rozival, ki szemére lobbantotta a házasulandó hűtlen legénynek, hogy miért nem őt veszi el s ezért a legény szülőit káromolta. Mire a le-gény dühbe jött és megunt babáját a nála lévő nádpálcájával kékre zöldre verte. Az elvert szerető ki nem azt tartja, hogy ő verve jó — orvosi látéletet vett és jelentést tett a járásbírósnál.

— **A Pál napi orsz. vásárunk** mely ez évben az első, bizony nem sok reményvel

kecsegtet bennünket. Szokás szerint a vá-sára, mely holnap és holnapután lesz, az időjárás megbomlott. Az utak pedig oly jár-hatatlanok a vidéken, hogy a közlekedés nagyon keserves és szinte veszélyes. Így tehát bizony sajnós, nagyon is csekély for-galmu vásárra van kilátásunk.

— **Egy 100 koronás ajándék,** Kallos és Márkus nagynevű művészek egy dombormü-vet alkottak, mely valóban mesésnek mond-ható. Ezen dombormüvet kerettel együtt in-gylen adja „Tolnai Világ Lapja” minden elő-fizetőjének, ki a lapot 4 frt eredeti ár helyett fel évra 3 forintért előfizeti, csupán a keretet számítjuk fel, a mi 2 frt 50 kraj-cárba kerül. Fontosnak tartjuk megjegyezni, hogy a keret csaknem kétszer annyit ér, mint a mennyt érte kérünk. Azon előfizetőink, kik a „Tolnai Világ Lapját” nem ismerik forduljanak a „Magyar Kereskedelmi Köz-löny” kiadóhivatalához Budapest, VII. Do-hány-utca 16—18, a hol mutatványt, s egyéb felvilágosítást szívesen adnak díjta-lanul.

— **A csetepátés feleségeket** Xantippé-nek nevezük még ma is, igaz ez a házsár-tos asszonyka a híres görög bölcsnek, Szok-rátesznek a felesége 2400 év előtt élt. Ró-la és férjéről érdekesen ír az *Endrei Za-lán-féle „A Világ Történelme”* e heti száma, Aki ezt az érdekes, népszerű elő-á-dásu munkát meg akarja ismerni, kérjen mutatváyszámot, melyet bérmentve és in-gylen küld meg „A Világ Történelme” kiadó-hivatala, Budapest, VI., Aradi-utca 8.

— **Főispáni bevonulás** nálunk. Kaczagató és mulatságos jelenetnek voltak tanúi csütörtökön este a 8 órai vonattal érkező utasok és az Igmándy-utca-ban sétáló közönség. Ugyanis a napok óta itt levő hosszuhaju vándorbüvész végig fektűt az „Arany golyó” bérszolgájának a két kerekű targoncáján s az utca gyerekektől és hordároktól kísérvé, toltatta fel magát az állomásról. Valószínű berugott állapot-ban magát főispánnak képzelvén, mert folyton azt kiabálta, hogy „*Merre van a megyeház?!! Én vagyok a főispán!*” Mire a kíséret, a vándor komédiás főis-pánt, a jelenben szokásos és a főispánokat diszítto jelzővel illette és folyton abozgolta, mindaddig míg a talicskáról fel nem tápaszkodott s be nem tért egy itókára a Koronába. Még eddig senkit sem tartóz-tattak le.

GSARNOK.

Mindennapi esetek.

I.

A paraszt örökött.

Zádori Illés férjhez adta leányát és módjához képest kelengyével is ellátta. Az asszony még 400 koronát is kapott az árva-széktől, a hol az, mint anyai öröksége ke-zeltetett. A 400 koronát a férj átvette és éltek tovább, mint jó férj és feleség boldo-gan. De az élet határa ismeretlen, — em-berileg kiszámíthatatlan. Így történt itt is, Az asszony rövid egyhónapi együtt élés után meghalt. Halála előtt azonban akként ren-delkezett, hogy a 400 koronát és kelengyé-jének felét férjére, — a kelengye másik felét atyjára hagyta. Meghagyta a férjnek azt is, hogy érekporsóban temettesse el és sírjára sírkövet állíttasson. A férj azonban úgy gon-dolkozott — és talán nem is oktalanul, — a ki meghalt, annak a fakoporsó is ép olyan jó, mint az érc — és fakoporsóba temettette el az asszonyt.

A férj és após hagyatéktárgyalásra

mentek, — de nem egyeztek meg, — mert az após nem elégedett meg 7 vég vászon felével, hanem 9 végnek a felét és egy öl-tözet ruhát — férfinak minék az asszonyi ruha? — meg egy szekrényt is követelt. A férj erről tudni sem akart, mert ennyit és ezeket felesége nem hozta hozzá.

Az örökösödési ügy így került a bírósá-g elé, — a hol az após igényével — a törvény szerint — perre lett utasítva.

A paraszt be is állított az irással és kérdezte a bírót, hogy mit tegyen? A bíró felvilágosította, de egyuttal iparkodott szívé-re hatni, hogy ne pereljen, mert a per ki-menetele bizonytalan. — Hátha neki út ki rosszabbul. Nő meg ezért a csekély 30—40 korona értékért nem is érdemes és nem is tisztességes dolog a vejével perbe állani. A paraszt mindezt helyben hagyta. Vojét is jóra való embernek mondta, — de nászát okozta, hogy leányát nem temették ércko-porsóba. Mondta: ez faj neki, mert ezzel őt megrövidítették, megpróbálja, hátha valamit nyerne, vallami kis „különbséget”. — Elment ügyvéd közre adni a dolgot.

II.

A pénztár.

Amerikai gyártmány. Állítólag magyar ember találta fel. De amerikai kellett hozzá, hogy forgalomba hozza. Olyanféle, mint az automata. Nem is nagyobb, mint egy cukrot, vagy gyufát adogató automata. Csakhogy ezeknél sokkal tökéletesebb. Jó a kereske-dőnek, mert megkiméli az egész napi könyv-vezetést és személyes ellenőrzést. Jó a ve-vőnek, mert megőrzi az esetleges becsapás-tól. És a mi fő: úgy a kereskedőnek, mint a vevőnek hasznos is ígérő, — mert bizo-nyos összegű áru vétele után, ráadással ke-csegtet.

Nálunk is egyik-másik kereskedő üzle-tében látható ilyen pénztár. A gyerekek szorgalmasan gyűjtik is a pénztári szelvé-nyeket. — Hogyne, hiszen az van gép-be-tükkel reányomva: „100 korona ilyenmü szelvényért adok 1 kor. értékü árut”.

Szegény boldog gyermekek. Ha Ameri-kában volnánk ott már boldog emberekről lehetne beszélni, — de nálunk cs. *szegény* boldog gyermekekről.

A mint 100 korona összegű szelvényt összegyűjtött a gyermek, — még meg is toldja 1—2 koronával — viszi nagy örömmel a kereskedőhöz. — Nő mit akarsz kis fiam? kérdi a kereskedő. — Itt van 100 k. össze-gű szelvény, kérek érte 1 k. értékü selyem cukrot, vagy 1 k. értékü fűgét, vagy stb. Jól van; — hagyd itt a szelvényeket, mert össze kell számlálni és gyere el később. A gyermek boldogan megy haza, — alig várja a kereskedő által meghatározott idő elérke-zését. Az idő megjött és a gyermek szalad a kereskedőhöz. Jól van kis fiam, — a szel-vények összege 100 k. volt, mit is kértel érte? Cukrot, vagy fűgét stb. mondja a fiu. Itt van, de nincs selyemcukor, vagy nincs hordófüge. A gyermek kissé kedvet-lenül veszi el a savanyu cukrot, a koszoru fűgét. Nő de azért ez is jobb, mint semmi. Örömmel viszi haza a kapott nyaláncságot. Azonnal hozzá is fog a kóstoláshoz. Szülőit és másokat is megkínálja belőle. De a mint izlelik, vagy nézik, szomoruan tapasztalják, hogy a cukor fele por és szemét, hogy a füge 2/3 része kukacszerte, értéktelen szemét.

III.

Tegy meg . . .

Titokban, — mint a ki nem igazságos dologban jár — surran be a parasztanyós a kártyavető cigányasszonyhoz. Suttogva mondja el, hogy veje őt is, leányát is megverte és ott hagyta, — mert ellenezték ezt, — vagy azt a cselekedetét. Vesse ki a kártyából, hogy visszajő-e még ez ember? A cigányasszony mindenféle arc elváltozások és magában való mormogások között eléveszi piszkos kártyáját és kiveti, hogy nagy baj van. A vő „ur” mást szeret, nem a kend leányát, azért hagyta el kendteket. A parasztasszony bizonyítja: Az ám, már látták is azzal a puccos Pannival beszélgetni. Egyet sóhajt és oda sugja a kártyavetőnek, hogy 20 koronát, meg egy pár szép tyukot, meg disznó apróleket, lisztet stb. ad: csak „tegye meg”, hogy veje vesszen el. Nagy kívánság, — de az ára is valami, — kivált ha érte nem kell tenni semmit. A cigányasszony reá áll. Elveszi a 20 koronát és kioktatja a parasztasszonyt, hogy hozzon a leánya ingéből, hajából stbbijéből egy-egy kis darabot, fonadékot, de ugyanakkor hozza el a tyukokat és az ígért többi holmikát is, mert csak így tehet eleget kérésének.

A parasztasszony abban a hiedelemben, hogy vejét a teteti láb alól — nyugodtabban megy haza és a mondott időre a kívánt holmikát elhozza a cigányasszonynak.

A cigányasszony semmit sem tesz. Nem is ismeri, hogy kiről van szó. Hanem a pap és a falu bírja, hová a fiatal menyecske folyamodott, meghívadják a fiatal embert. Lelkére beszélnek, oktatják, biztatják, hogy menjen vissza. Nem szép, a mit tett. Az Isten is megbünteti, a ki a pap által megáldott frigyét szétszakítja. A fiatal ember hajta a szép és okos szóra. Egy este csak visszaballag feleségéhez.

Észre tér az anyós is. Félig-meddig elmondja leányának, hogy mit tett. A leány sirva fakadt és kéri az anyját, hogy menjen a cigányasszonyhoz és kérje tőle vissza, a mit adott. A parasztasszony aztán törvénytelen fenyegetődik a cigányasszony előtt, ha nem adja vissza pénzt stb. . . . A cigányasszony feljebb kerekedik és azt mondja: maga mer beszélni, — nem tettem meg, hogy veje visszament? Ki hívta magát ide? Mire kért maga engem? Nem önként adta, a mit adott? Én irtóztam attól, a mire kért. Ha nem hallgat el, átadom a zsandároknak, hogy vejét el akarta pusztítani.

I—III.

Okulás.

Legtöbb paraszt nem igazáért perel, hanem, hogy még a maga kárán is mást megbosszuljon, a miért az nem tett, — vagy meg tett valamit, a mi neki szálla volt a szemében. Némely magyar kereskedő a haszon megszerzésében utánozza a külföldit, — de míg ez (a külföldi) ígéretét beváltja; amaz semmivel, — vagy szeméttel szeret fizetni. A parasztasszony 40 éven túl egyforma jó, vagy egyforma rossz az egész világon. Épen azért a kártyavetőnek igaza van.

V.

Szerkesztői üzenetek.

L. M. Köszönjük majd sorát ejtjük.

D. A. Nem lehet.

Többeknek a jövő számban válaszolunk.

Kiadja a szerkesztőség.

A raktáron levő
összes téli cikkek
mélyen leszállított árban
kerülnek eladásra.

**Női Confectió
és szörmeárúk**
bevásárlási áron alul.
Maradékok félárban!
Deutsch Dávid fia
divatruházában
SZIGETVÁROTT.

Szőlővessző eladás

200,000 darab dús

Gyökeres vessző-fajok

u. m.: Portalis, Monticola

gyökeres, ára 1000 darabonként 30 kor.

Kapható:

Gergics Mártonnál

Pécs, Rókus-utca 9. szám alatt.

Hirdetéseket

jutányos árért vesz fel
a kiadóhivatal.

Virágüzlet - megnyitás.

Van szerencsém a t. közönséget tudatni, hogy Szigetvárott a báró Biedermann Rezső utczában az ifj. Schuller-féle házban,

virágüzletet

nyitottam, ahol élővirágcsokrok, koszorúk, idényre való tekintet nélkül bármily alakban, rendelés után készíttetnek. Ugyiszintén saját készítésű műkoszoruimat és szoba-disznek preparált Cycas-pálma ágaimat és koszoru szallagjaimat felirattal vagy annélkül jutányos árért ajánlom. Cserépvirágok és dísznövények folyton kaphatók. A kora tavaszal pedig csiraképes konyhakerti és virágmagvaimat ajánlom.

A t. közönség pártfogását kéri
tisztelettel

Gyenis Lajos

műkertész.

Legjobb

készítményü

BUTOROK

minden kivitelben, óriási
választékban rendkívüli olcsó áron
kaphatók:

Fehér Béla

butorraktáraiban

PÉCSETT, Apáca-u. 2. sz. a.
a takarékpénztári palotában.

1-25

A „SZIGETVÁRI SEGÉLYEGYLET SZÖVETKEZETTŐL.”
ALAPITTAOT 1872.

FELHIVÁS.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni,
miszerint a

34-ik ÉVTÁRSULATRA

mától fogva mindennap az intézet helyiségében egész
1906 márczius hó végéig részvényeket jegyezhetnek.

Az előjegyzésnél minden részvény után 20 fil. beiktatásdíj fizetendő.

A fizetések 1906. január 1-től kezdődnek.

Szigetvár 1905. október 17-én tartott ülésből.

Szabó Sándor
ügyvéd-titkár.

Oscsodál Gusztáv
h. igazgató.

M E G H I V Ó.

A „Szigetvári Segély-Egylet Szövetkezet“

t. cz. tagtársai

az 1906. évi február hó 4-én délelőtt 10 órakor

a „Korona vendéglő“ nagytermében tartandó

XXXIV-ik évi RENDES KÖZGYÜLÉSRE

tisztelettel meghívtnak.

Közgyűlés tárgyát képezi:

1. Jegyzőkönyvi hitelesítők választása.
 2. Igazgatóság jelentése.
 3. Felügyelő bizottság jelentése.
 4. A mérleg 14. tétele alatti összeg feletti határozat.
 5. Igazgató, esetleg helyettes igazgató, 4 esetleg 5 igazgatósági és 4 felügyelő bizottsági tag választása.
 6. 1901. évi társulat felszámolása.
 7. Az 1906. évi társulat megalakulása.
- Szigetvár 1906. január hó 18.

Az igazgatóság.

A „szigetvári segélyegylet szövetkezet“ mérleg és vagyon kimutatása

1905-ik évről.

Folyó sz.	K Ö V E T E L É S	Egyesen		Összesen	Folyó sz.	T A R T O Z Á S	Egyesen		Összesen
		K	f				K	f	
1	Pénzkészlet 1905 december hó 31-én			16484	14	1	<i>Az 1901. év társulat vagyona:</i>		
2	Adóslévél	921090	—				4140 részvény után tagdíj tőkesítve	192838	72
	felszámolás alatt	7200	—	928290	—		ennek folyó kamata	11213	60
3	Tartozás 1898-dik évről			1753	18		5 évi tagdíj	43056	—
4	Tagdíj hátralék 1901 évi társulattól	5285	—				ennek kamata	1291	68
5	" " 1902 " "	5340	—					248400	—
6	" " 1903 " "	5345	—			2	<i>E szerint egy 20 f. részv. értéke 60 K.</i>		
7	" " 1904 " "	5732	—				<i>Az 1902. év társulat vagyona:</i>		
8	" " 1905 " "	1559	—	23261	—		5125 részvény után tagdíj tőkesítve	181467	87
9	Késedelmi % 1901 " "						4. évi befizetés tőkesítve	54899	—
10	" " 1902 " "	320	11			3	<i>Az 1903. év társulat vagyona:</i>		
11	" " 1903 " "	385	11				6515 részvény után tagdíj tőkesítve	149482	73
12	" " 1904 " "	126	77				3. évi befizetés tőkesítve	69788	68
13	" " 1905 " "	240	32	1193	83	4	<i>Az 1904. év társulat vagyona:</i>		
14	Kamat irat és intés díjak 1901. évről			406	91		6320 részvény után tagdíj tőkesítve	71735	91
15	Kamat és iratdíjak 1902-1905. évről			6483	43		2. évi befizetés tőkesítve	67699	84
16	Kisbirtokosok alapítvány			1000	—	5	<i>Az 1905. év társulat vagyona:</i>		
17	Postatakarékpénztár betét			200	—		6645 részvény volt		
							55 elhárult	28	K.
							6590 részv. 1 évi befizetés tőkesítve	70592	08
							6645. részv. után jegyzési díjak	1329	—
						6	Kamat 1906. évre		7498
						7	Tagdíjak 1906. évre		1518
						8	Házépítési alap tőkesítve		16026
						9	Rendes tartalék alap	9849	08
							elhárultakból	28	—
							folyó kamata	592	62
						10	Kölcsönökért		10469
						11	1898 évi társulat leírása		70
						12	Mult évi nyeresemény áthozat	729	67
						13	Folyó évi nyeresemény	3274	11
						14	Közgyűlés rendelkezésére		4003
				979072	49				78
									979072
									49

Szigetvár, 1905. december hó 31-én.

Farkas János
pénztárnok.

Oscodál Gusztáv
h. igazgató.

Schvarcz Ignác
könyvelő.

Ezen mérleg és vagyon kimutatást mindenben egyezőnek és helyesnek találtuk.

Deutsch Aladár
felügy. bizotts. tag.

Oscodál János
felügy. bizotts. elnök.

Herczeg József
felügy. bizotts. jegyző.

Oscodál Lipót
felügy. bizotts. tag.

Nyomatott Kozáry Ede gyorsajtóján Szigetvárott.